

Записка Міністра охорони здоров'я в ЦК з приводу телеграми Сахарова від 16.03.71 та від 25.03.71

Міністерство охорони здоров'я СРСР

1971

**МІНІСТЕРСТВО
ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
СРСР**

16. березня 1971 р

№704с

Москва

Таємно

екз. №1

ЦК КПРС

Направляю для ознайомлення текст телеграми академіка
Сахарова отриманої в Міністерстві охорони здоров'я СРСР.

Додаток: Згадане на I арк.

МІНІСТР

/Підпис/

Б. ПЕТРОВСЬКИЙ

ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я СРСР

КОПІЯ

МІНІСТЕРСТВО ЗВ'ЯЗКУ СРСР
ТЕЛЕГРАМА

МОСКВИ 3502 71 15 1151

СПОВІЩЕННЯ ТЕЛЕГРАФОМ
МОСКВА І-51 РАХІМОВСЬКИЙ ПРОВ В МІНІСТЕРСТВО
ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я СРСР
МІНІСТРУ ПЕТРОВСЬКОМУ Б.В. АКАДЕМІКУ

ВЕЛЬМИШАНОВНИЙ БОРИС ВАСИЛЬОВИЧ
ПОЛІТВ'ЯЗНІ ЛЕНІНГРАДСЬКОЇ ПСИХІАТРИЧНОЇ
В'ЯЗНИЦІ ФЕЙНБЕРГ І БОРИСОВ ОГОЛОСИЛИ
ГОЛОДУВАННЯ ПРОТИ ПРИМУСОВОГО ЛІКУВАННЯ
ПРЕПАРАТАМИ НЕБЕЗПЕЧНИМИ ДЛЯ ІНТЕЛЕКТУ Я
ПРИЄДНУЮСЬ ДО ЇХ ВИМОГ Я ПРОШУ ВАС
ТЕРМІНОВО ВТРУТИТИСЯ ДЛЯ ПОРЯТUNKУ
ЗДОРОВ'Я ГІДНОСТІ УВ'ЯЗНЕНИХ ПСИХІАТРИЧНОЇ
В'ЯЗНИЦІ СПРИЯЙТЕ УСУНЕННЮ НАЙБІЛЬШОЇ
МОЖЛИВОСТІ ПОРУШЕНЬ ПРАВ ЛЮДИНИ І
ЛІКАРСЬКОЇ ЕТИКИ В РОБОТІ ПСИХІАТРИЧНИХ
УСТАНОВ І ВИПРАВЛЯЙТЕ ПРИПУСТИМИ
ПОРУШЕННЯ = АКАДЕМІК САХАРОВ-

/Підпис/

МІНІСТЕРСТВО

**ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
СРСР**

16. березня 1971 р

№704с

Москва

Таємно

екз. №1

**ЗАВІДУВАЧОМУ ВІДДІЛУ НАУКИ ТА НАВЧАЛЬНИХ
ЗАКЛАДІВ
ЦК КПРС**

ТОВ. [ТРАПЕЗНІКОВУ С. П.](#)

У зв'язку з надходженням на моє ім'я телеграмою академіка Сахарова, в якій він звертається з проханням вжити заходів проти, нібито, примусового лікування препаратами, небезпечними для інтелекту „політв'язнів“ Файнберга і Борисова, що знаходяться в [„Ленінградській психіатричній в'язниці“](#), в Ленінград були командировані Головний спеціаліст з психоневрології Міністерства охорони здоров'я СРСР кандидат наук З. М. Серебрякова і Зам. директора з наукової частини Інституту психіатрії АМН СРСР проф. Р. А. Наджаров.

Обстеженням встановлено, що хворі [Файнберг В. І.](#) та [Борисов В. Є.](#) спрямовані на примусове лікування в спеціальну психіатричну лікарню МВС СРСР у відповідності з діючим законодавством за рішенням суду у зв'язку з визнанням їх судово-психіатричною експертизою такими, що

страждають на психічні захворюванням і несамовитими.

У хворого Файнберга В.І. відзначаються зміни особистості і стійкі психопатоподібні розлади (паранойний розвиток типу соціального реформаторства) після перенесеного у підлітковому віці шизофренічного процесу, з приводу якого він неодноразово був госпіталізований в психіатричні клініки Харкова, Москви та Ленінграда.

У хворого Борисова В.Є. також відзначаються стійкі психопатоподібні зміни особистості (інфантилізм, параноя) на тлі залишкової органічної неврологічної симптоматики. В зв'язку з асоціальною поведінкою знаходиться на примусовому лікуванні в спеціальній психіатричній лікарні м. Ленінграда повторно.

Зроблене раніше переведення хворого на лікування до психіатричної лікарні загального типу привело до негативних результатів.

Хворий був повернений до спеціальної психіатричної лікарні в зв'язку зі спробою викрадення його невідомими особами та їх нападом на персонал. Реакція протесту (відмова від їжі) у обох хворих пов'язана з неправильним, на їх думку, продовженням термінів примусового лікування та умов утримання їх у зазначеній лікарні.

Курсу активної терапії психотропними засобами хворим Файнбергу В.І. і Борисову В.Є. не проводиться в зв'язку з наявністю соматичних протипоказань.

Обом хворим проводиться симптоматичне лікування, не надає ніякого впливу на "інтелект" (лікарські засоби, що впливають на інтелект, медицині невідомі).

З огляду на виникнення у хворих ситуативного обмовлення психогенної реакції з відмовою від їжі, обмежені можливості медикаментозного лікування, було визнано доцільним зміна умов їх утримання в цій лікарні, маючи на увазі більш активні психотерапевтичні і реадаптаційні заходи. А також, виключення небажаних впливів ззовні, при провідних до посилення їх паранормальних настанов.

Поряд з обстеженням зазначених хворих, Комісія ознайомила з умовами утримання і лікування хворих у даній лікарні.

Було встановлено, що теперішній внутрішній режим спеціальних психіатричних лікарень МВС СРСР (на прикладі цієї лікарні) не відповідає сучасним вимогам відновного лікування психічно хворих в стаціонарах.

Свої міркування з даного питання члени Комісії сумісно але з директором Центрального науково-дослідного [Інституту судової психіатрії ім. Сербського](#) проф, Г. В, Морозова доклали на нараді, проведення 24 березня ц.р, з керівництвом Управління медичної служби і Головного Управління виправно трудових закладів МВС СРСР.

В результаті обговорення намічено ряд спільних заходів щодо поліпшення медичного обслуговування психічно

хворих у вказаних лікарнях.

МІНІСТР
ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я СРСР
Б. ПЕТРОВСЬКИЙ

ЦК КПРС
№ 12065

Академік Сахаров в телеграмі, адресованій міністрові охорони здоров'я СРСР т. Петровському, повідомляє, що "політ'язні Ленінградської психіатричної в'язниці" Файнберг і Борисов оголосили голодування проти примусових заходів медичного характеру препаратами небезпечними для інтелекту" і прохає вжити заходи до виправлення допущених порушень.

Міністерством охорони здоров'я СРСР зазначені в телеграмі факти перевірені. Встановлено, що хворі Файнберг В.І. та Борисов В.Є. направлені на примусове лікування у спеціальну психіатричну лікарню МВС СРСР відповідно до чинного законодавства у зв'язку з визнанням їх судово-психічною експертизою неосудними внаслідок психічних захворювань.

У хворого Файнберга відзначаються зміни особистості і стійкі психоподібні розлади після перенесеної в підлітковому віці шизофренії, з приводу якої він неодноразово шпиталізований у психіатричні лікарні Харкова, Москви та Ленінграда.

У хворого Борисова є стійкі психоподібні зміни особистості на тлі залишкової органічної неврологічної симптоматики. У

зв'язку з асоціальною поведінкою на примусовому лікуванні в спеціальній психіатричній лікарні перебуває повторно.

Обом хворим проводилося симптоматичне лікування, не впливаючи жодним чином впливу на інтелект.

Враховуючи виникнення у хворих ситуаційно обумовленої психогенної реакції з відмовою від їжі, фахівцями було визнано за доцільне більш активно-проводити їм психотерапевтичні і реадаптаційні заходи.

Під час перевірки було відзначено, що теперішній внутрішній режим спеціальних психіатричних лікарень МВС СРСР не відповідає сучасним вимогам відновного лікування психічно хворих в стаціонарах.

В даний час МВС СРСР намічений ряд заходів щодо покращення медичного обслуговування психічно хворих у зазначених лікарнях.

Тов. Сахаров про результати поінформований.

Зав. зав. Відділом науки та навчальних закладів ЦК КПРС

/Підпис/

(В. Балтійський)

19 липня 1971 року

About this digital edition

This e-book comes from the online library [Wikisource](#)^[1]. This multilingual digital library, built by volunteers, is committed to developing a free accessible collection of publications of every kind: novels, poems, magazines, letters...

We distribute our books for free, starting from works not copyrighted or published under a free license. You are free to use our e-books for any purpose (including commercial exploitation), under the terms of the [Creative Commons Attribution-ShareAlike 3.0 Unported](#)^[2] license or, at your choice, those of the [GNU FDL](#)^[3].

Wikisource is constantly looking for new members. During the realization of this book, it's possible that we made some errors. You can report them at [this page](#)^[4].

The following users contributed to this book:

- Arxivist
- C records
- Madvin
- Artem.komisarenko
- Cherkash

1. [↑ http://wikisource.org](http://wikisource.org)
2. [↑ http://www.creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0](http://www.creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0)
3. [↑ http://www.gnu.org/copyleft/fdl.html](http://www.gnu.org/copyleft/fdl.html)
4. [↑ http://wikisource.org/wiki/Wikisource:Scriptorium](http://wikisource.org/wiki/Wikisource:Scriptorium)